

Petinšestdeset let Gorenjskega muzeja (26)

Planinske razglednice

JELENA JUSTIN

GORENJSKI
MUZEJ

Gorenjski muzej skrbi za bogato zbirko starih razglednic, ki so urejene po različnih sklopih, kar je bilo natančno predstavljeno vlični monografiji Pozdrav z Gorenjske, ki smo jo v Gorenjskem muzeju izdali leta 2010. Urednica knjige je bila mag. Marjana Žibert, v devetih strokovnih člankih pa je bila obdelana celotna zbirka starih razglednic do 2. polovice 20. stoletja.

Zbirka vsebuje tudi planinske razglednice, torej tiste, ki motivno prikazujejo gore, hribe in planinske kočice. Zbirka je urejena glede na geografsko lego gorovja: Julijske Alpe, Karavanke, Kamniško-Savinjske Alpe in predalpsko

gorovje. Z razvojem turizma in s tem tudi planinstva je postalo povsem običajno, da so ljudje svojim bližnjim in dragim poslali pozdrave s svojega izleta, z vrha gore, ki so jo obiskali. Pred ustanovitvijo Slovenskega planinskega društva je razglednice izdajala Kranjska sekcija Nemško avstrijskega planinskega društva. Bogata zbirka planinskih razglednic je edinstven dokument razvoja planinstva kot veje turizma in s tem dokument časa, ko so bili hribi dosegljivi le redkim. Planinske razglednice so v ljudeh zbujele nacionalno pripadnost in rojevale identiteto, zato ni čudno, da je bila ena največkrat

poslanih razglednic prav Pozdrav s Triglava.

Razglednice z motivi Julijskih Alp so med planinskimi razglednicami, ki jih hrani Gorenjski muzej, najštevilnejše. Gora, ki po številu najbolj izstopa, je seveda očak Triglav s svojim pogorjem.

Planinska razglednica v sebi ne nosi le zgodovinsko dokumentarnega pomena, saj iz njih lahko sije tudi ponos na lepote vršacev. Iz njih lahko razberemo zgodovino razvoja posamezne kočice. Recimo, veste, katera kočica se je imenovala po Mariji Tereziji – Maria Theresiahütte? Po prvi svetovni vojni so jo preimenovali v Aleksandrov dom,

Pogled z vrha Skute proti Štruci, Dolgemu hrbtu, Grintovcu in Kočni, odposlana 9. septembra 1903. / Arhiv Gorenjskega muzeja

danes pa jo poznamo pod imenom Planika.

Razglednice nas spominjajo tudi na številna poimenovanja, ki so danes že pozabljena, so dokument sprememb pokrajine, če so pa na fotografiji ljudje, pa lahko vidimo, kako se je na časovnem traku spreminjala planinska oprema. Meni

zelo ljuba je razglednica iz Kamniško Savinjskih Alp, ki jo lahko vidite. Par stoji na Skuti in pogleduje proti Štruci, Dolgemu hrbtu, Grintovcu in Kočni. In njuna oprema? Ženska je celo v krilu. Težko si predstavljam, da bi za svojo naslednjo turo oblekla krilo, takšne čevlje in šla v hribe. Ja, mojstri so bili!